

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан гуманітарно-педагогічного факультету

Неля ПОДЛЕВСЬКА

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

01 вересня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теорія і моделі соціальної роботи

Назва дисципліни

Галузь знань – 23 Соціальна робота

Спеціальність – 231 Соціальна робота

Рівень вищої освіти – Перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма – Соціальна робота. Соціальна педагогіка та коучинг

Обсяг дисципліни – 5 кредитів ЄКТС

Шифр дисципліни – ОПП.17

Мова навчання – українська

Статус дисципліни: дисципліна професійної підготовки

Факультет – Гуманітарно-педагогічний

Кафедра – Соціальної роботи і соціальної педагогіки

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин							Курсовий проєкт	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
					Аудиторні заняття					Самостійна робота, у т.ч. ПРС				Залік	Іспит
			Кредити ЄКТС	Години	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття						
Д	2	3	5	150	66	32		34		84				+	
З	2	3	5	150	16	8		8		134				+	

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Соціальна робота. Соціальна педагогіка та коучинг» за спеціальністю 231 Соціальна робота

Робоча програма складена Наталією СИНЮК канд. пед. наук, доц. Науковий ступінь, учене звання, Ім'я, ПРІЗВИЩЕ автора

Схвалена на засіданні кафедри соціальної роботи і соціальної педагогіки

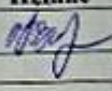
Протокол від 29 серпня 2025 № 1 Зав. кафедри Олена ВАСИЛЕНКО Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету

Голова вченої ради факультету Неля ПОДЛЕВСЬКА Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Хмельницький 2025

2 ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Посада	Назва факультету	Підпис	Ініціали, прізвище
Гарант освітньо-професійної програми, канд. пед. наук, доц.	Гуманітарно-педагогічний факультет		Наталія СИНЮК

3 ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Дисципліна «Теорія і моделі соціальної роботи» належить до дисциплін професійної підготовки і посідає провідне місце у підготовці фахівців першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 231 Соціальна робота за освітньо-професійною програмою Соціальна робота. Соціальна педагогіка та коучинг.

Пререквізити – ОЗП08 Філософія (в тому числі логіка, етика, естетика), ОПП20 Історія соціальної роботи.

Постреквізити – ОПП02 Соціальна робота з різними категоріями населення ОПП.04 Методи соціальної роботи, ОПП09 Теорія і практика коучингу, ОПП10 Соціальний захист та соціальне забезпечення, ОПП19 Ведення професійних документів, ОПП.23 Навчальна (волонтерська) практика.

Відповідно до освітньої програми дисципліна має забезпечити:

– **компетентності**: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов (ІК); Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК 03); Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК 04); Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК 06); Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово (ЗК 07); Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК 09); Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків (ЗК 14); Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного) (ФК 01); Здатність до виявлення, соціального інспектування і оцінки потреб вразливих категорій громадян, у тому числі які опинилися в складних життєвих обставинах (ФК 05); Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення (ФК 10); Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей (ФК 11); Здатність до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері (ФК 18); Здатність до сприяння підвищенню добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та надання підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах (ФК 20); Здатність розробляти системи заходів для провадження соціально-педагогічної діяльності, а також здійснювати управління процесами соціального виховання та соціально-педагогічної допомоги (ФК 21); Здатність використовувати знання з технологій соціальної роботи та соціальної педагогіки у професійній діяльності (ФК 23); Здатність до кар'єрного зростання, особистісного розвитку на акмеологічних засадах; прагнення саморозвитку (ФК 26).

– **програмні результати навчання**: Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами (ПРН 01); Вільно спілкуватися усно і письмово державною та іноземною мовами з професійних питань (ПРН 02); Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід (ПРН 03); Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки (ПРН 05); Використовувати спеціалізоване програмне забезпечення у ході розв'язання професійних завдань (ПРН 07); Розуміти етичні і юридичні норми з опорою на цінності людини у діяльності коуча і враховувати у процесі проведення занять (ПРН 27).

Мета дисципліни. Формування у здобувачів знань, умінь і навичок з теорії та практики соціальної роботи; розвиток компетентностей щодо розробки шляхів подолання соціальних проблем, знаходження ефективних методів їх вирішення, а також

щодо надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей.

Предмет дисципліни. Теоретичні, методологічні та практичні засади соціальної роботи; соціальні відносини, механізми, закономірності і підходи до організації соціальної допомоги людині, групам і громадам, а також концепції, теоретичні моделі та принципи професійної соціальної роботи.

Завдання дисципліни. Сформувати цілісне уявлення про соціальну роботу як науку і професію; ознайомити з основними підходами та моделями соціальної підтримки; навчити здобувачів аналізувати соціальні ситуації клієнтів і обґрунтовувати вибір моделі допомоги; сформувати у здобувачів навички планування індивідуальної та групової соціальної роботи.

Результати навчання. Після вивчення дисципліни здобувач має: *розуміти* сутність та функції соціальної роботи; *аналізувати* різні теоретичні моделі соціальної допомоги; *добирати* моделі соціальної роботи відповідно до умов, потреб і ресурсів клієнта; обґрунтовувати професійні рішення у сфері соціальної підтримки; *розробляти* індивідуальні та групові плани соціальної допомоги; *використовувати* сучасні цифрові технології у процесі розв'язання професійних завдань; *розуміти* етичні і юридичні норми з опорою на цінності людини у діяльності соціального працівника і коуча.

4 Структура залікових кредитів дисципліни

Назва розділу (теми)	Кількість годин, відведених на:					
	Денна форма			Заочна форма		
	Лекції	Прак-тичні заняття	СРС	Лекції	Прак-тичні заняття	СРС
Тема 1. Соціальна робота як наука і професія	2	2	5	2	2	8
Тема 2. Теоретико-методологічні засади соціальної роботи	2	2	5			8
Тема 3. Класифікація теорій і моделей соціальної роботи	2	2	6			8
Тема 4. Психодинамічна модель соціальної роботи	2	2	5			8
Тема 5. Біхевіористські та когнітивні моделі соціальної роботи	2	2	5	2	2	8
Тема 6. Гуманістична і екзистенційна моделі соціальної роботи	2	2	5			8
Тема 7. Системна модель соціальної роботи. Системний підхід у соціальній роботі	2	2	6			8
Тема 8. Соціально-екологічна модель соціальної роботи	2	2	5			12
Тема 9. Соціально-радикальна модель соціальної роботи	2	2	5	2	2	8
Тема 10. Використання у соціальній роботі теорії ролей	2	2	5			8
Тема 11. Комунікативна модель взаємодії з клієнтом	2	2	5			8
Тема 12. Зосереджена на завданні модель соціальної роботи	2	2	6			8
Тема 13. Психосоціальна терапія.	2	2	5	2	2	8
Тема 14. Кризове втручання як модель практичної соціальної роботи	2	2	5			8
Тема 15. Моделі індивідуальної та групової соціальної роботи	2	2	5			8
Тема 16. Моделі мультидисциплінарної взаємодії	2	4	6			10
Разом:	32	34	84	8	8	134

5 Програма навчальної дисципліни

5.1 Зміст лекційного курсу

Номер лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
1	Тема 1. Соціальна робота як наука і професія. Виникнення та становлення соціальної роботи. Основні передумови виникнення теорії соціальної роботи в Україні. Соціальна робота в системі соціального захисту. Професійна етика та компетентності фахівця. Літ.: [1, С.7-16; 6; 7]	2
2	Тема 2. Теоретико-методологічні засади соціальної роботи. Об'єкт і суб'єкт соціальної роботи. Методи наукового пізнання в соціальній роботі. Поняття соціальної допомоги та підтримки. Місце теорії у формуванні інструментарію практики. Взаємозв'язок теорії і практики соціальної роботи. Літ.: [4; 2, С.184-190; 15]	2
3	Тема 3. Класифікація теорій і моделей соціальної роботи. Еволюція теорій та моделей соціальної роботи. Рівні теорій за призначенням. Рівні теорій за розробниками теорій; зосереджені на окремих аспектах суспільства; сформульовані фахівцями соціальної роботи теорії (концепції); за суб'єкт-об'єктними відносинами. Спорідненість теорій соціальної роботи із соціально-гуманітарними науками (психологічно орієнтовані теорії; соціологічно орієнтовані теорії; комплексно орієнтовані теорії). Літ.: [4; 14; 11]	2
4	Тема 4. Психодинамічна модель соціальної роботи. Структурна концепція психічної діяльності за З. Фройдом. Концепція психосоціального розвитку людини у суспільстві за Е. Еріксоном. Використання психодинамічного підходу в роботі з клієнтами. Ключові техніки психодинамічного підходу. Критика психодинамічного підходу. Літ.: [4; 11]	2
5	Тема 5. Біхевіористські та когнітивні моделі соціальної роботи. Біхевіористські і когнітивні моделі соціальної роботи. Теоретичні і методологічні основи біхевіористської моделі соціальної роботи. Основні терапевтичні підходи біхевіористської теорії. Методи і техніки біхевіористської моделі соціальної роботи. Застосування біхевіористського підходу у сферах соціальної роботи. Теоретичні джерела когнітивної моделі соціальної роботи. Когнітивно-біхевіористська модель соціальної роботи. Літ.: [1, С.7-16; 4]	2
6	Тема 6. Гуманістична і екзистенційна моделі соціальної роботи. Ґрунтування гуманістичної моделі соціальної роботи. Використання гуманістичної моделі в практичній роботі. Клієнт-центрована модель (Карл Роджерс). Екзистенційна модель соціальної роботи. Філософії екзистенціалізму. Позиція екзистенційного консультанта Акцепти психотерапії. Віктор-Еміль Франкл та його погляди на сенс життя. Використання екзистенційної моделі у соціальній роботі. Літ.: [4; 11; 5]	2

7	Тема 7. Системна модель соціальної роботи. Системний підхід у соціальній роботі Загальна теорія систем. Базисні системи соціальної роботи. Фази та асоційовані професії в практиці соціальної роботи за Е. Пінкусом та Е. Мінахеном. Концепції соціальних систем. Застосування теорій систем до практики соціальної роботи. Обмеження та цінності застосування системних ідей. Літ.: [3; 4; 11]	2
8	Тема 8. Соціально-екологічна модель соціальної роботи Формування й утвердження екологічного підходу. Теоретичний стрижень екологічної моделі. Концепції практичного здійснення роботи за екологічною моделлю (концепції життєвого стресу, концепції протистояння, концепції ніші та ареалу, концепції родинності, концепції життєвих навичок). Завдання соціальних працівників та методи у межах екологічного підходу. Основні функції соціальних працівників у використанні екологічної моделі. Літ.: [8; 4]	2
9	Тема 9. Соціально-радикальна модель соціальної роботи. Головні ідеї радикальної моделі соціальної роботи. Застосування радикальних підходів. Радикальний фемінізм у практиці соціальної роботи. Літ.: [9; 11]	2
10	Тема 10. Використання у соціальній роботі теорії ролей. Класифікація та концепція теорії ролей. Застосування рольової теорії в практичній соціальній роботі. Соціальний працівник як радник. Представництво соціальних працівників. Літ.: [4, С.184-190; 2, С.184-190]	2
11	Тема 11. Комунікативна модель взаємодії з клієнтом. Модель резилієнсу («наснаження») у сучасній соціальній роботі. Комунікація як інструмент соціальної роботи. Вербальні та невербальні техніки. Бар'єри спілкування. Ведення професійного діалогу «рівний-рівному». Модель резилієнсу у соціальній роботі. Підхід, орієнтований на сильні сторони клієнтів. Літ.: [1, С.7-16; 3]	2
12	Тема 12. Зосереджена на завданні модель соціальної роботи. Теоретичні основи зосередженої на завданні моделі соціальної роботи. Етапи діяльності відповідно до зосередженої на завданні моделі соціальної роботи (вивчення проблеми, узгодження мети і часових меж роботи, виконання завдань). Застосування зосередженої на завданні моделі соціальної роботи. Переваги та недоліки цієї моделі. Літ.: [2, С.184-190; 4, С.184-190; 18]	2
13	Тема 13. Психосоціальна терапія. Психосоціальна терапія як комплексний підхід у соціальній роботі, який передбачає тривалий соціальний супровід клієнта соціальним працівником. Методи роботи за психосоціальною моделлю. Літ.: [4; 11]	2

14	Тема 14. Кризове втручання як модель практичної соціальної роботи. Теоретичні основи кризового втручання. Чинники зниження здатності індивіда протистояти стресовим ситуаціям. Використання кризового втручання. Найпоширеніші методи кризового втручання: кризове консультування та інтенсивний догляд (опіка). Техніки психологічної підтримки під час кризового консультування. Основні напрями допомоги. Неефективне кризове втручання. Літ.: [7; 1, С.7-16; 3]	2
15	Тема 15. Моделі індивідуальної та групової соціальної роботи Сім'я як соціальний інститут. Сімейна терапія як модель соціальної роботи. Методи сімейного консультування. Супровід сімей у кризових умовах. Група як терапевтичне середовище. Фази розвитку групи. Ролі учасників. Моделі групової соціальної підтримки. Громада як середовище впливу. Соціальне включення і розвиток громад. Участь населення в соціальних змінах. Технології дії на рівні громади. Літ.: [2, С.184-190; 4; 1, С.7-16]	2
16	Тема 16. Моделі мультидисциплінарної взаємодії Командна робота у соціальній сфері. Професійні ролі фахівців. Координація і супервізія. Міжсекторальне партнерство. Літ.: [6; 4; 16; 17]	2
Разом:		32

Перелік оглядових лекцій для студентів заочної форми здобуття освіти

Номер лекції	Тема лекції	Кількість годин
1	Соціальна робота як наука і професія. Теоретико-методологічні засади соціальної роботи. Класифікація теорій і моделей соціальної роботи. Психодинамічна модель соціальної роботи. Літ.: [1, С.7-16; 4; 2, С.184-190; 15; 6; 7; 14; 11; 18]	2
2	Біхевіористські та когнітивні моделі соціальної роботи. Гуманістична і екзистенційна моделі соціальної роботи. Системна модель соціальної роботи. Соціально-екологічна модель соціальної роботи. Літ.: [1, С.7-16; 3; 4; 8; 11]	2
3	Соціально-радикальна модель соціальної роботи. Використання у соціальній роботі теорії ролей. Комунікативна модель взаємодії з клієнтом. Зосереджена на завданні модель соціальної роботи. Літ.: [9; 11; 4, С.184-190; 2, С.184-190; 1, С.7-16; 3; 16; 18]	2
4	Психосоціальна терапія. Кризове втручання як модель практичної соціальної роботи. Моделі індивідуальної та групової соціальної роботи. Моделі мультидисциплінарної взаємодії. Літ.: [4; 11; 7; 1, С.7-16; 3; 2, С.184-190; 4; 1, С.7-16; 6; 4; 16; 17]	2
Разом:		8

5.2 Зміст практичних занять

Перелік практичних занять для студентів денної форми здобуття освіти

Номер практичного заняття	Тема практичного заняття	Кількість годин
1	Соціальна робота як наука і професія. Літ.: [1, С.7-16; 6; 7]	2
2	Теоретико-методологічні засади соціальної роботи. Літ.: [4; 2, С.184-190; 15]	2
3	Класифікація теорій і моделей соціальної роботи. Літ.: [4; 14; 11]	2
4	Психодинамічна модель соціальної роботи. Літ.: [4; 11]	2
5	Біхевіористські та когнітивні моделі соціальної роботи. Літ.: [1, С.7-16; 4]	2
6	Гуманістична і екзистенційна моделі соціальної роботи. Літ.: [4; 11; 5]	2
7	Системна модель соціальної роботи. Системний підхід у соціальній роботі. Літ.: [3; 4; 11]	2
8	Соціально-екологічна модель соціальної роботи. Літ.: [8; 4]	2
9	Соціально-радикальна модель соціальної роботи. Літ.: [9; 11]	2
10	Використання у соціальній роботі теорії ролей. Літ.: [4, С.184-190; 2, С.184-190]	2
11	Комунікативна модель взаємодії з клієнтом. Літ.: [1, С.7-16; 3]	2
12	Зосереджена на завданні модель соціальної роботи. Літ.: [2, С.184-190; 4, С.184-190; 18]	2
13	Психосоціальна терапія. Літ.: [4; 11]	2
14	Кризове втручання як модель практичної соціальної роботи. Літ.: [7; 1, С.7-16; 3]	2
15	Моделі індивідуальної та групової соціальної роботи. Літ.: [2, С.184-190; 4; 1, С.7-16]	2
16	Моделі мультидисциплінарної взаємодії. Літ.: [6; 4; 16; 17]	4
Разом:		34

Перелік практичних занять для студентів заочної форми навчання

Номер практичного заняття	Тема практичного заняття	Кількість годин
1	Соціальна робота як наука і професія. Теоретико-методологічні засади соціальної роботи. Класифікація теорій і моделей соціальної роботи. Психодинамічна модель соціальної роботи. Літ.: [1, С.7-16; 4; 2, С.184-190; 15; 6; 7; 14; 11; 18]	2
2	Біхевіористські та когнітивні моделі соціальної роботи. Гуманістична і екзистенційна моделі соціальної роботи. Системна	2

	модель соціальної роботи. Соціально-екологічна модель соціальної роботи. Літ.: [1, С.7-16; 3; 4; 8; 11]	
3	Соціально-радикальна модель соціальної роботи. Використання у соціальній роботі теорії ролей. Комунікативна модель взаємодії з клієнтом. Зосереджена на завданні модель соціальної роботи. Літ.: [9; 11; 4, С.184-190; 2, С.184-190; 1, С.7-16; 3; 16; 18]	2
4	Психосоціальна терапія. Кризове втручання як модель практичної соціальної роботи. Моделі індивідуальної та групової соціальної роботи. Моделі мультидисциплінарної взаємодії. Літ.: [4; 11; 7; 1, С.7-16; 3; 2, С.184-190; 4; 1, С.7-16; 6; 4; 16; 17]	2
Разом:		8

5.3 Зміст самостійної (у т.ч. індивідуальної) роботи

Самостійна робота студентів усіх форм здобуття освіти полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу з відповідних джерел інформації, підготовці до практичних занять, теоретичного опитування в усній або письмовій формах, тестування з теоретичного матеріалу, виконанні завдань у вигляді презентацій, відеопроктів, повідомлень тощо. Студенти заочної форми здобуття освіти виконують ще й контрольну роботу. Вимоги до її виконання та варіанти визначаються методичними рекомендаціями до виконання контрольних робіт, які кожний здобувач вищої освіти отримує у викладача у період настановної сесії. Крім цього до послуг студентів сторінка навчальної дисципліни у Модульному середовищі для навчання, де розміщені Робоча програма дисципліни та необхідні документи з її навчально-методичного забезпечення.

Зміст самостійної роботи студентів денної форми здобуття освіти

Номер тижня	Вид самостійної роботи	Кількість годин
1	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т1, підготовка до практичного заняття.	5
2	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т2, підготовка до практичного заняття.	5
3	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т3, підготовка до практичного заняття.	6
4	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т4, підготовка до практичного заняття.	5
5	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т5, підготовка до практичного заняття.	5
6	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т6, підготовка до практичного заняття.	5
7	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т7, підготовка до практичного заняття.	6
8	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т8, підготовка до практичного заняття. Підготовка до тестового контролю з тем 1-8.	5
9	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т9, підготовка до практичного заняття.	5

10	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т10, підготовка до практичного заняття.	5
11	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т11, підготовка до практичного заняття.	5
12	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т12, підготовка до практичного заняття.	6
13	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т13, підготовка до практичного заняття.	5
14	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т14, підготовка до практичного заняття.	5
15	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т15, підготовка до практичного заняття.	5
16	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т16, підготовка до практичного заняття. Підготовка до тестового контролю з тем 9-16.	6
Разом:		84

На самостійне опрацювання студентів виносяться визначені у методичних рекомендаціях до практичних занять та самостійної роботи питання з кожної теми.

Вимоги до виконання контрольної роботи (для студентів заочної форми здобуття освіти) викладені в Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни.

Орієнтовна тематика для самостійної роботи здобувачів

1. Історичний ракурс виникнення соціальної роботи.
2. Розвиток соціальної роботи в Україні.
3. Багатоманітність теоретичних і практичних підходів до здійснення соціальної роботи.
4. Еволюція підходів у соціальній роботі.
5. Вплив теорій на практику соціальної роботи.
6. Класифікації теорій у соціальній роботі.
7. Чинники розвитку теорій і методів соціальної роботи.
8. Основні психодинамічні теорії (Зігмунд Фройд, Карл Юнг, Альфред Адлер, Карен Хорні, Еріх Фромм, Ерік Еріксон).
9. Структура психіки за З. Фройдом.
10. Психоаналіз: історія та сучасні напрями.
11. Основні психологічні теорії поведінки (Едвард Лі Торндайк, Іван Петрович Павлов, Джон Броді Уотсон, Беррес Фредерік Скіннер, Альберт Бандура).
12. Теорія соціального наочіння та її можливе використання в соціальній роботі.
13. Можливості використання в соціальній роботі когнітивно-біхевіористських технік.
14. Основні психологічні екзистенційно-гуманістичні теорії (Абрахам Маслоу, Карл Роджерс, Віктор Франкл, Ролло Мей).
15. Особливості клієнтцентованого підходу.
16. Теорія систем і сучасна практична соціальна робота.
17. Соціально-педагогічна модель соціальної роботи
18. Розвиток соціальних мереж підтримки як основа екологічної моделі соціальної роботи.
19. Можливості та обмеження застосування теорії ролей у сучасній практичній соціальній роботі.

20. Ідеї Пауло Фрейре та розвиток антидискримінаційної практики соціальної роботи.
21. Феміністична практика соціальної роботи.
22. Кризове консультування й інтенсивний догляд у рамках моделі кризового втручання.
23. Сильні і слабкі сторони зосередженої на завданні моделі практичної соціальної роботи.
24. Напрями сімейної психотерапії та їх важливість для практичної соціальної роботи.
25. Психосоціальна модель соціал. роботи: можливості і обмеження застосування в українських умовах.
26. Різновиди представництва інтересів та їх значення для практики соціальної роботи.
27. Процес здійснення захисту інтересів представників різних соціально вразливих груп.
28. Елементи представництва інтересів у щоденній діяльності соціальних працівників.

6 Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій та методів навчання, зокрема: методи навчання за джерелом передачі і сприймання інформації (словесні (пояснення, дискусія, консультування), практичні (інструктування), наочні (демонстрування, ілюстрування); за логікою передачі і сприймання навчальної інформації; за рівнем самостійності пізнавальної діяльності (методи проблемного викладу, частково пошукові, дослідницькі); методи стимулювання і мотивації учіння, інтерактивні; технології дистанційного навчання (сервіс для проведення онлайн конференцій Zoom, Модульне середовище для навчання тощо).

7 Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком освітнього процесу.

При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- усне опитування;
- тестовий контроль теоретичного матеріалу;
- оцінювання результатів роботи на практичних заняттях (участь у обговоренні ситуацій, самостійні роботи).

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати як поточного контролю, так і підсумкового контролю, який проводиться з усього матеріалу дисципліни за білетами, попередньо розробленими і затвердженими на засіданні кафедри. Здобувач вищої освіти, який набрав з будь-якого виду навчальної роботи, суму балів нижчу за 60 відсотків від максимального балу, не допускається до семестрового контролю, поки не виконає обсяг роботи, передбачений Робочою програмою. Здобувач вищої освіти, який набрав позитивний середньозважений бал (60 відсотків і більше від максимального балу) з усіх видів поточного контролю і не склав іспит, вважається таким, який має академічну заборгованість. Ліквідація академічної заборгованості із семестрового контролю здійснюється у період екзаменаційної сесії або за графіком, встановленим деканатом відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ».

8 Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з техніки безпеки; відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. За об'єктивних причин (підтверджених документально) теоретичне навчання за погодженням із лектором може відбуватись в індивідуальному режимі. Успішне опанування дисципліни і формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до практичних занять (вивчення теоретичного матеріалу з теми, активно працювати на занятті, брати участь у дискусіях щодо прийнятих рішень при виконанні здобувачами задач).

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт у встановлені терміни, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється за результатами опитування під час практичних занять та тестування. Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну роботу з дисципліни, має дотримуватися політики доброчесності (заборонені списування, підказки, плагіат, використання штучного інтелекту (без вірного цитування)). У разі порушення політики академічної доброчесності в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи), що передбачені робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності під час вивчення навчальної дисципліни не допускаються та не толеруються.

9 Оцінювання результатів навчання студентів у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із призначених робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця (робота) може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці.

Будь-які форми порушення академічної доброчесності не допускаються та не толеруються.

Отриманий здобувачем бал за зарахований вид навчальної роботи (структурну одиницю) після її оцінювання викладач виставляє в електронному журналі обліку успішності здобувачів вищої освіти. За умови виконання усіх видів навчальної роботи за результатами поточного контролю протягом вивчення навчальної дисципліни, встановлених її Робочою програмою, здобувач денної форми здобуття освіти з навчальної дисципліни, підсумковим контролем для якої є іспит, може набрати до 60 балів (здобувач заочної форми – до 50 балів). Позитивну підсумкову оцінку здобувач може отримати, якщо за результатами поточного та підсумкового контролів набере від 60 до 100 балів. Семестрова підсумкова оцінка розраховується в автоматизованому режимі в інформаційній підсистемі «Електронний журнал» (ІС «Електронний університет») і відповідно до накопиченої суми балів визначається оцінка за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС (див. таблицю Співвідношення...), яка заноситься в екзаменаційну відомість, а також до Індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів денної форми здобуття освіти у 1 семестрі

Аудиторна робота								Контрольні заходи		Семестровий контроль	Разом
Перший семестр											Сума балів
Практичні заняття (мінімум 8 контрольних точок)								Тестовий контроль:		Іспит	
Т 1-2	Т 3-4	Т 5-6	Т 7-8	Т 9-10	Т 11-12	Т 13-14	Т 15-16	Т 1-8	Т 9-16		
Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)											
3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	6-10	6-10	24-40	60-100*
24-40								12-20		24-40	

Примітка:

Т – тема навчальної дисципліни;

* – за набрану з будь-якого виду навчальної роботи з дисципліни кількість балів, нижче встановленого мінімуму, здобувач отримує незадовільну оцінку і має її перездати у встановлений викладачем (деканом) термін. Інституційна оцінка встановлюється відповідно до таблиці «Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС».

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів заочної форми здобуття освіти

Аудиторна робота		Самостійна, індивідуальна робота				Семестровий контроль	Разом	
		Перший семестр						Сума балів
Практичне заняття		Контрольна робота		Тестовий контроль		Іспит		
1	2			T1-2	T3-5			
Кількість балів за кожний вид навчальної роботи (мінімум-максимум)								
3-5	3-5	12-20		6-10	6-10	30-50	60-100	
6-10				12-20		30-50		

Оцінювання якості виконання контрольної роботи студентами заочної форми здобуття освіти

Контрольна робота передбачає виконання трьох завдань – двох теоретичних і одного практичного. Кількість завдань у контрольній роботі залежно від особливостей дисципліни визначає кафедра. Зміст завдань наведено в методичних рекомендаціях до

виконання контрольної роботи. При оцінюванні контрольної роботи враховуються якості її виконання, кожен з цих показників оцінюється максимально: кожне з теоретичних завдань – 5 балами, практичне завдання 10 балами, загальна максимальна сума балів становить 20.

Критерії оцінювання контрольної роботи:

Таблиця – Розподіл балів між завданнями контрольної роботи здобувача вищої освіти

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал	Потенційні позитивні бали* (середній бал)	Максимальний (високий) бал
Теоретичне питання № 1	3	4	5
Теоретичне питання № 2	3	4	5
Практичне завдання	6	8	10
Всього балів	12		20

*Примітка. *Позитивний бал за контрольну роботу, відмінний від мінімального (12 балів) та максимального (20 балів), знаходиться в межах 13-19 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) контрольної роботи.*

Кожне завдання контрольної роботи здобувача вищої освіти оцінюється з використанням нижченаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (щодо визначення достатнього, середнього та високого рівня досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей).

Оцінювання на практичних заняттях

Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: усне опитування студентів на знання теоретичного матеріалу з теми; вільне володіння студентом спеціальною термінологією і уміння професійно обґрунтувати прийняті рішення при виконанні завдань; результати самостійних робіт.

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти на практичних заняттях викладач користується наведеними нижче критеріями:

Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений зміст критерія оцінювання
1	2
Відмінно (високий)	Здобувач вищої освіти глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає, логічний виклад відповіді державною мовою (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення роботи і володіння спеціальними інструментами. Здобувач вищої освіти не

	вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки. При відповіді допустив дві-три несуттєві похибки.
Добре (середній)	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом і фаховою термінологією, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання закономірностей тощо. Відповідь здобувача будується на основі самостійного мислення. Здобувач вищої освіти у відповіді допустив дві-три несуттєві помилки.
Задовільно (достатній)	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач має слабкі знання структури курсу, допускає неточності і суттєві помилки у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно (недостатній)	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачу, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення дисципліни.

Оцінювання результатів тестового контролю

Кожен з двох тестів, передбачених робочою програмою, складається із 20 тестових завдань. Максимальна сума балів, яку може набрати студент за результатами тестування, складає 10.

Відповідно до таблиці структурування видів робіт за тематичний контроль здобувач залежно від кількості правильних відповідей може отримати від 6 до 10 балів:

Таблиця – Розподіл балів в залежності від наданих правильних відповідей на тестові завдання

Кількість правильних відповідей	0–10	11-12	13-14	15–16	17–18	19–20
Відсоток правильних відповідей	0-59	60-72		73-89		90-100
Кількість балів	-	6	7	8	9	10

На тестування відводиться 30 хвилин. Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. Здобувач може також пройти тестування і в онлайн режимі у Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни. Тестування

здобувачів вищої освіти у Модульному середовищі для навчання автоматично оцінюються за критеріями, наведеними у таблиці вище.

При отриманні негативної оцінки тест слід перездати до терміну наступного контролю.

Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю (іспит)

Освітня програма передбачає підсумковий семестровий контроль з дисципліни у формі іспиту, завданням якого є системне й об'єктивне оцінювання як теоретичної, так і практичної підготовки здобувача з навчальної дисципліни. Складання іспиту відбувається за попередньо розробленими і затвердженими на засіданні кафедри білетами. Відповідно до цього в екзаменаційному білеті пропонується поєднання питань як теоретичного (в т.ч. у тестовій формі), так і практичного характеру.

Таблиця – Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю здобувачів денної форми навчання (40 балів для підсумкового контролю)

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал (задовільно)	Потенційні позитивні бали* (середній бал) (добре)	Максимальний (високий) бал (відмінно)
Теоретичне питання № 1	6	8	10
Теоретичне питання № 2	6	8	10
Практичне завдання	12	16	20
Разом:	24		40

*Примітка. *Позитивний бал за іспит, відмінний від мінімального (24 бали) та максимального (40 балів), знаходиться в межах 25-39 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) іспиту.*

Таблиця – Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю здобувачів заочної форми навчання (50 балів для підсумкового контролю)

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал (задовільно)	Потенційні позитивні бали* (середній бал) (добре)	Максимальний (високий) бал (відмінно)
Теоретичне питання № 1	6	8	10
Теоретичне питання № 2	6	8	10
Практичне завдання	18	24	30
Разом:	30		50

*Примітка. *Позитивний бал за іспит, відмінний від мінімального (30 балів) та максимального (50 балів), знаходиться в межах 31-49 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) іспиту.*

Для кожного окремого виду завдань підсумкового семестрового контролю застосовуються критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти, наведені вище (Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти).

Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна шкала (Опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни)	
		Залік	Іспит/диференційований залік
A	90-100	Зараховано	Відмінно/Excellent – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83-89		Добре/Good – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73-82		Задовільно/Satisfactory – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни
D	66-72		
E	60-65		
FX	40-59	Незараховано	Незадовільно/Fail – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		Незадовільно/Fail – Результати навчання відсутні

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС визначається в автоматизованому режимі після внесення викладачем результатів оцінювання з усіх видів робіт до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС у наведеній нижче таблиці.

Семестровий іспит виставляється, якщо загальна сума балів, яку набрав студент з дисципліни за результатами поточного та підсумкового контролю, знаходиться у межах від 60 до 100 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «відмінно/добре/задовільно», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом сумі балів відповідно до таблиці Співвідношення.

11. Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Виникнення та становлення соціальної роботи.
2. Основні передумови виникнення теорії соціальної роботи в Україні.
3. Соціальна робота в системі соціального захисту.
4. Професійна етика та компетентності фахівця.
5. Методи наукового пізнання в соціальній роботі.
6. Поняття соціальної допомоги та підтримки.
7. Місце теорії у формуванні інструментарію практики.
8. Взаємозв'язок теорії і практики соціальної роботи.
9. Еволюція теорій та моделей соціальної роботи.

10. Рівні теорій за призначенням (теорії, що пояснюють цілі соціальної роботи; теорії, що пояснюють засоби практичної соціальної роботи; теорії, що пояснюють світ клієнта).

11. Рівні теорій за розробниками теорій (автори вчені - забезпечують концептуальні підходи у поясненні соціальних явищ (наприклад, теорія систем); зосереджені на окремих аспектах суспільства (наприклад, теорія стигматизації); засновані на практичних методах досягнення цілей (наприклад, орієнтована на завдання модель); сформульовані фахівцями соціальної роботи теорії (концепції)).

12. За суб'єкт-об'єктними відносинами (теорія індивідуальної соціальної роботи; теорія групової соціальної роботи; теорія роботи в громаді; теорія соціального адміністрування і планування).

13. Спорідненість теорій соціальної роботи із соціально-гуманітарними науками (психологічно орієнтовані теорії; соціологічно орієнтовані теорії; комплексно орієнтовані теорії).

14. Структурна концепція психічної діяльності за З. Фройдом.

15. Концепція психосоціального розвитку людини у суспільстві за Е. Еріксоном

16. (зрілі (витіснення, проекція, Раціоналізація, формування реакцій, сублімація) та незрілі (регресія, розщеплення, ізоляція афекту, проективна ідентифікація) форми психологічного захисту).

17. Використання психодинамічного підходу в роботі з клієнтами.

18. Ключові техніки психодинамічного підходу (перенесення(трансфер), контрперенесення, інтерпретація).

19. Критика психодинамічного підходу.

20. Біхевіористські і когнітивні моделі соціальної роботи.

21. Теоретичні і методологічні основи біхевіористської моделі соціальної роботи.

22. Основні терапевтичні підходи біхевіористської теорії (класичне обумовлення, оперантне обумовлення, соціальне наuczіння).

23. Методи і техніки біхевіористської моделі соціальної роботи (метод класичного обумовлення, метод систематичної десенсибілізації, поведінковий контракт, соціальне моделювання).

24. Застосування біхевіористського підходу у сферах соціальної роботи.

25. Теоретичні джерела когнітивної моделі соціальної роботи.

26. Ґрунтування гуманістичної моделі соціальної роботи.

27. Використання гуманістичної моделі в практичній роботі.

28. Клієнт-центрована модель (Карл Роджерс).

29. Екзистенційна модель соціальної роботи.

30. Позиція екзистенційного консультанта (Акцепти психотерапії. Основні складові особистості - свобода, індивідуальність, соціальна інтегрованість, глибина релігійності).

31. Віктор-Еміль Франкл та його погляди на сенс життя.

32. Використання екзистенційної моделі у соціальній роботі (логотерапія, дерефлексія, модифікація основних настанов, нусогенний невроз, бібліотерапія, "буття в собі", "буття для себе").

33. Загальна теорія систем.

34. Базисні системи соціальної роботи.

35. Фази та асоційовані професії в практиці соціальної роботи за Е. Пінкусом та Е. Мінахеном (Малколм Пейн).

36. Концепції соціальних систем.

37. Застосування теорій систем до практики соціальної роботи.

38. Обмеження та цінності застосування системних ідей.

39. Формування й утвердження екологічного підходу.

40. Теоретичний стрижень екологічної моделі.
41. Концепції практичного здійснення роботи за екологічною моделлю (концепції життєвого стресу, концепції протистояння, концепції ніші та ареалу, концепції родинності, концепції життєвих навичок).
42. Завдання соціальних працівників та методи у межах екологічного підходу.
43. Основні функції соціальних працівників у використанні екологічної моделі.
44. Головні ідеї радикальної моделі соціальної роботи.
45. Застосування радикальних підходів.
46. Радикальний фемінізм у практиці соціальної роботи.
47. Класифікація та концепція теорії ролей.
48. Застосування рольової теорії в практичній соціальній роботі.
49. Соціальний працівник як радник.
50. Представництво соціальних працівників.
51. Ведення професійного діалогу «рівний-рівному».
52. Модель резилієнсу («наснаження») у сучасній соціальній роботі. Підхід, орієнтований на сильні сторони клієнтів.
53. Теоретичні основи зосередженої на завданні моделі соціальної роботи.
54. Етапи діяльності відповідно до зосередженої на завданні моделі соціальної роботи (вивчення проблеми, узгодження мети і часових меж роботи, виконання завдань).
55. Застосування зосередженої на завданні моделі соціальної роботи. Переваги та недоліки цієї моделі.
56. Соціально-педагогічна модель
57. Психосоціальна терапія як комплексний підхід у соціальній роботі.
58. Методи роботи за психосоціальною моделлю.
59. Теоретичні основи кризового втручання.
60. Чинники зниження здатності індивіда протистояти стресовим ситуаціям.
61. Наслідки кризи. Використання кризового втручання.
62. Кризове втручання на перших порах, кризове втручання у гострих і хронічних ситуаціях.
63. Умови для досягнення очікуваного результату в процесі кризового втручання.
64. Найпоширеніші методи кризового втручання: кризове консультування та інтенсивний догляд (опіка).
65. Техніки психологічної підтримки під час кризового консультування.
66. Сімейна терапія як модель соціальної роботи.
67. Напрями сімейної терапії (структурна сімейна терапія, стратегічний, когнітивно-біхевіористський, екзистенційний підхід).
68. Теоретичні положення та етапи процесу сімейної терапії.
69. Техніки сімейної терапії.
70. Моделі групової соціальної підтримки.
71. Група як терапевтичне середовище.
72. Фази розвитку групи. Ролі учасників.
73. Громада як середовище впливу.
74. Соціальне включення і розвиток громад.
75. Участь населення в соціальних змінах.
76. Технології дії на рівні громади.
77. Командна робота у соціальній сфері.
78. Професійні ролі фахівців.
79. Координація і супервізія.
80. Міжсекторальне партнерство.

12 Навчально-методичне забезпечення

Освітній процес з дисципліни «Теорія і моделі соціальної роботи» повністю і в достатній кількості забезпечений необхідною навчально-методичною літературою. Зокрема, підготовлено і видано:

1. Теорії і моделі соціальної роботи : методичні вказівки з курсу для студентів напряму підготовки «Соціальна робота» В.Н.Багрій. – Хмельницький : ХНУ, 2013. – 99 с.

13 Матеріально-технічне та програмне забезпечення дисципліни (за потреби)

Інформаційна та комп'ютерна підтримка: ПК, планшет, смартфон або інший мобільний пристрій, проєктор. Програмне забезпечення: програми Microsoft Office або аналогічні, доступ до мережі Інтернет, робота з презентаціями.

Вивчення навчальної дисципліни не потребує використання спеціального програмного прикладного забезпечення, крім загальновживаних програм і операційних систем.

14. Рекомендована література:

Основна

1. Варнава У.В. Теорія соціальної роботи в сучасному українському контексті соціальної роботи та в перспективі переосмислення. *Психологія та соціальна робота*. 2023. Вип. 2(58). С.7-16.
2. Карпенко О. Г., Івженко, І. Б. Теоретичні аспекти зародження та розвитку професійної соціальної роботи. *Педагогічний альманах*, 2022. № 51. С.184-190.
3. Купенко Олена Володимирівна. *Соціальна робота: від теорії до практики*. Суми: Сумський державний університет, 2020. 228 с.
4. Омельченко С. О., Тернопільська В. І., Чернуха Н. М. та ін. *Соціальна робота: реалії та виклики часу*. Навчально-методичний посібник, 2021. 180 с.
5. Паниотто В. І., Грушецький А. А. Історія соціального моделювання: агентно-орієнтований підхід. У: Навчальні матеріали і програми підготовки соціальних працівників НУ «Чернігівська політехніка». Чернігів : НУЧП, 2013–2022.
6. Семигіна Тетяна. Розуміння соціальної роботи в громаді. SSRN Electronic Journal. 2022. DOI: 10.2139/ssrn.4745830.SSRN
7. Семигіна Тетяна. *Сучасна соціальна робота*. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 256 с.
8. Семигіна Тетяна. *Сучасні теорії соціальної роботи: антологія*. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2021. 320 с.
9. Стрілець-Бабенко Олена В., Бабенко Андрій Л. Технології соціальної роботи в зарубіжних країнах. *Наукові записки*, 2022.
10. Чернуха Н., Олексюк Н. Професійна підготовка соціальних педагогів у сучасних реаліях. Вісник «Соціальна робота». 2025.

Додаткова

11. Пейн М. Сучасна теорія соціальної роботи: Пер. з англ. / Малколм Пейн - К., 2000.
12. Про соціальні послуги: Закон України. Відомості Верховної Ради, 2019. № 18. ст.73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>
13. Ратушняк Н., Синюк Н. Міжнародна співпраця України як чинник реалізації освітніх реформ у закладах загальної середньої освіти (на прикладі програми підтримки

освітніх реформ в Україні «Демократична школа»). Порівняльна професійна педагогіка, 2022. №1 (Т. 12). С. 110-118.

14 Семигіна Т. В. Розвиток власних теорій соціальної роботи: глобальні тенденції. Розвивальний потенціал сучасної соціальної роботи: методологія та технології: м-ли IV Міжнар. наук.-практ. конф. (15–16 березня 2018 року, Київ) / За ред. Ю.М. Швалба. Київ: КНУ імені Тараса Шевченка, 2018. С. 90-94.

15 Синюк Н. В. Розділ 2. Інтеграція теоретичного навчання, практичної підготовки та самоосвіти майбутніх фахівців соціальної сфери як складова готовності до профілактики адикцій / Н. В. Синюк [та ін.] // Теоретичні та методичні аспекти соціальної діяльності : монографія / відп. ред. Л. О. Данильчук, Л. І. Романовська. – Хмельницький : ФОП Цюпак А.А., 2020. – Т. 2. – С. 51-90.

16 Синюк Н. Соціальне партнерство в контексті підготовки соціальних працівників. Теоретико-практичні засади партнерської взаємодії соціономічної та освітньої сфер: зб. наук. праць за матер. міжрегіонального науково-методичного онлайн-семінару (Хмельницький, 26 квітня 2022 р.) / за ред. Л. О. Данильчук. Хмельницький: 2022. С.170-175.

17 Синюк Н.В. Фахівець із соціальної роботи як суб'єкт управління соціальними проєктами та послугами: професійні вміння й психологічні якості. Імідж психолога-науковця в українському суспільстві: проблеми та перспективи: Збірник тез доповідей Всеукраїнського наукового круглого онлайн-столу (м. Київ, 10 листопада 2021 року). Київ, Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2021. С. 43-46.

18 Синюк Н.В. Модель формування компонентів готовності майбутніх соціальних педагогів до профілактики адиктивної поведінки учнів та результати її впровадження. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота. 2014. Випуск 31. С. 157-160.

15 Інформаційні ресурси

1. Модульне середовище для навчання. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua>.

2. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/p1age_lib.php.

3. Репозитарій ХНУ. Доступ до ресурсу: <http://elar.khnu.km.ua/jspui/?locale=uk>.